

а той, Сципионъ, ще успѣе много по скоро отъ него да се върне въ Италия и да му прѣпрѣчи пътя при излизанието изъ Алпитѣ, върналъ се въ лагера си при устието на Роданъ и отъ тамъ рѣшилъ да испрати брата си, Кнеия Сципиона, съ по голѣмата частъ отъ войскитѣ, по море въ Испания, а самъ съ по малката частъ да се върне сѣщо по море въ Италия — нова и важна погрѣшка отъ негова страна. Всичко това доказва, че Корнелий Сципионъ, както и римския сенатъ, макаръ и да съзнавалъ трудността и опасността на положението на Римъ и Италия, но не въ надлѣжаща ясностъ и степенъ, и неправилно, твърдѣ самонадѣяно, прѣувеличавалъ трудността на Аннибаловото прѣдприятие, считайки го даже за невъзможно и главно — безъ да има истинско понятие за характера и искуството на Аннибала. Отъ началото и до края, всичкитѣ му распорѣждания били погрѣшни: намѣсто самъ съ всичкитѣ си войски да отиде задъ Роданъ про-

тивъ Аннибала, той испратилъ само 500 души конница за разузнавание, а слѣдъ възвръщанieto ѝ, макаръ и да тръгналъ противъ Аннибала, но като се научилъ, че той вече отишълъ къмъ Алпитѣ, върналъ се при морето и рѣшилъ да испрати брата си въ Испания, а самъ да се върне въ Италия. По такъвъ начинъ въобще римлянитѣ, намѣсто да испратятъ главнитѣ си сили веднага и отъ фронта, и отъ тила противъ Аннибала и само една частъ отъ тѣхъ въ Испания, — тѣ въ най критическата за тѣхъ минута неблагоразумно и непрѣдпазливо раздробили силитѣ си, на всѣкъдѣ били слаби, особено противъ Аннибала, и като че ли сами нарочно му отваряли пътя за Италия. А най голѣмата вина въ даденото време, именно при Роданъ, пада върху Корнелия Сципиона, който, подобно на римския сенатъ, тѣй сѣщо се намиралъ и дѣйствувалъ въ състояние на нѣкакво необяснимо заслѣпление. А послѣдствията отъ това били извървѣдно важни.

§ 21.

Похода на Аннибала отъ Роданъ до Алпитѣ; — отплуването на Корнелия Сципиона за Италия, а на Кнеия Сципиона за Испания.

И тѣй, въ едно и сѣщо време, Корнелий Сципионъ заминалъ по море за Пиза, Кней Сципионъ по море съ флотата за Испания, а Аннибалъ тръгналъ за Алпитѣ. По коя посока и пътъ? Отъ тукъ, макаръ и не отъ самото начало, възниква голѣмо разногласие отъ страна на новитѣ писатели, които се трудили да опрѣдѣлятъ посоката и пътя на Аннибалова походъ къмъ Алпитѣ и прѣзъ Алпитѣ въ Италия, основавайки се на показанията на Полибия и Титъ Ливия. И макаръ тѣзи двама историци много или малко да сж съгласни помежду си въ своитѣ показания, но трудността за удовле-

творителното разрѣшение на въпроса, по кой именно пътъ Аннибалъ миналъ Алпитѣ, се заключавала въ туй, че въ епохата, когато той извършилъ този прѣходъ, всичкото пространство на прѣминатата отъ него страна между Роданъ и Тицинъ или поне горний Падъ (По), обитаемо отъ независими племена на трансалпинскитѣ галли, било съвсѣмъ неизвестно на римлянитѣ. Полибий, който е роденъ въ 202 (спорѣдъ други въ 204) година, лично посѣтилъ всичкитѣ пъцища по които Аннибалъ миналъ Алпитѣ — вече 30 или по много години слѣдъ това, обаче още можалъ да добий отъ старцитѣ